

FOLK OG LAND

NR. 17 — 15. ÅRGANG

LØRDAG 10. JULI 1965

LØSSALG 1 krone

Fru Aase Storslett
Njurdalen 21 B

Per Espenek JB D
Baldle skole

SIEGFRIED:

Hva skjedde med det norske gullet før 9. april 1940?

Sensasjonelle opplysninger fra svensk rederi

Fra gulltransporten etter 9. april 1940

Sammen med alle jubileumshelteskildringene har vi også fått servert i pressen påny beretningen om den gang en reddet det norske gullet fra å bli tatt av tyskerne ved «overfallet» 9. april. Blant annet har «Sjøfartstidende» 25. mai en stort oppslått artikkel om «Hektiske timer på Oslo Ø. med gulltransport og ekstratog 9. april 1940». Her får en en spennende og interessant beretning om både transporten av gull i hine apriildager, og etterfølgende tysk forhør av forskjellige impliserte jernbanefolk, som naturligvis alle utviste stor og beundringsverdig tapperhet i den anledning. Uten at det skjedde dem noe av den grunn forøvrig og naturligvis.

I sitt nummer for 7. april i år bragte bladet VI MENN en enda mere utførlig skildring av den norske gulltransport 9. og følgende dager, bygget på boken «Blood on the Midnight Sun» av oberst Adamson og Per Klem. Det er dramatiske begivenheter det berettes om og en får si at det var en flott prestasjon som ble utført, selvom resultatet vel til syvende og sist ble omtrent det samme enten tyskerne eller de vestallierte fikk gullet vårt. Borte er det visst i all fall så vidt vi forstår fremdeles.

Det er imidlertid en annen side ved den norske gullflukten som interesserer oss i dag. La oss ta som utgangspunkt det nevnte bok forteller om sjefdirektør

Ryghs forutseenhet i det han på forhånd hadde truffet slike disposisjoner for en eventuell gulltransport at det så å si bare var å trykke på knappen. Denne Ryghs besynderlige forutseenhet når en tenker på alle de andre som ikke skal ha vært forutseende, synes imidlertid å ha vært enda større enn bokens forfattere har oppfattet. For ikke rettere enn vi skjønner, så begynte Norges Bank gullflukten en god stund før 9. april! Og det kan vel neppe heller ha skjedd uten med offisielt

samtykke fra øverste hold.

Men la oss først slå fast at det i nevnte bok berettes at det var i alt 385 millioner kroner i gull som ble ført vekk 9. april i 1542 kasser og tønner av ek. Så vidt vi kan regne ut vil det si en verdi av ca. en kvart million kroner i hver kasse eller tønne.

Når det gjelder dette norske gullet, så finner vi en interessant opplysning i en bok av dr. Nils Ørvik, med anbefaling av generalmajor Bjørn Christophersen på vegne av Forsvarets Krigshistoriske Avdeling (Universitetsforlaget 1962). Vi leser på side 91 bl. a.:

«Det foreligger blant annet et notat om en samtale Koht hadde med den franske utenriksminister, Georges Bonnet, den 17. mars 1939 (Altså før de vestallierte hadde fått istand sin krig mot Tyskland. Vår bemerkning). Bonnet hadde påpekt nødvendigheten av «å være sterk», og ruste seg militært. På spørsmål fra Koht hvilke vilkår de små statene nå kunne vente seg (!), svarte Bonnet, «at han fyrst og fremst ville rå til å sende gullet sitt

Forts. side 6

HALLGEIR HORDE:

Begynnelsen på slutten

nye, ennu bare påtenkte, så danne, blir konklusjonen alltid den samme: Han må få mer «opplysning om nazismens vesen».

Han må ikke glemme!

Fremfor alt må han ikke begynne å tvile på at demokratiet er det siste og høyeste stadium i «utviklingen» eller bli skeptisk med hensyn til dets «levedyktighet». Det er ille nok at så mange — midt i Europas dypeste fornedrelse — har begynt å spørre seg selv: «Lurer på hvordan det ville vært hvis Hitler hadde vunnet krigen?»

Med den «frie» pressens koleriske utbrudd som passende akkompagnement har demokratene nettopp avsluttet et av sine velkjente glansnummer: «Avsløring» av ny-nazistiske mørkemenn og ditto ufømskheter.

Som vanlig ble det mye skrik og lite ull, eller «much ado about nothing», som det heter, for å holde oss til det reglementære hallelujasproget. «Lille-Hitler» Lundahl, som til å begynne med «minst» ville få 8-10 år, er sluppet løs igjen etter hvert, og tross de mest fabelaktige, journalistiske krumspring er det ikke lykkes de norske asfaltavisene å skremme opp noen tilsvarende «farlige» nazister fra Norges politiske underverden.

Skuffelsen er dyp og åpenbar.

Men mannen i gata har jo atter fått sin foreskrevne dose med ny-nazisme og anti-semittisme, og det var vel i grunnen hovedhensikten. «Du må ikke glemme», hyles det mot ham. Og han får såvisst ikke anledning heller. Gjennom strømmer av «sannhetsfilmer», flere «dokumenter» og «memoarer» av kjente bødler og sadister, og stadig nye «avsløringer» jages han daglig inn i en slags årvåkenhet mot den «nazistiske faren». Det er hans plikt å «verne om demokratiet» og å slutte opp om den «anti-fascistiske» front, selv om han nok synes at dette blir vel mye teater å la Don Quijotes kamp mot vindmøllene.

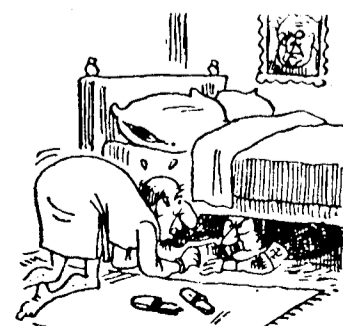
Efter hver ny «avsløring» av gamle grusomheter og av

Slike uintelligente spørsmål resulterer naturligvis i større doser med «opplysning» og med kortere mellomrom. Dermed slår hele problemkomplekset ut i åpenlys nevrose. Demokratiet typpersteprester ser hakekors og fæle nazister overalt og det utarter til den rene klappjakt.

Demokratene trenger «nazistene» sine. De har forstått betydningen av å ha en fiende og de utnytter ham grådig. Nazistene er blitt en slags «Ersatzjuden» som unnskylder alle tabber og forklarer alle feilslåtte prognoser. Man forfølger dem ned i katakombene, for å spore opp hakekors, bilder fra «dengang», gammel «brun» litteratur eller bare folk med et «grumsete» standpunkt. Intet knep er for uverdigg og intet argument for billig i kampen mot det «avsindige naziuhyret».

Og finner man ingen nazifaen som kan ofres på pressefrihetens heksebål, fabrikerer man bare noen som man siden kan «avsløre». Man prakker på dem en Granquist som organiserer et opplegg med «truselbrev» til jøder (på engelsk naturlig-

Forts. side 6

REDERIAKTIEBOLAGET TRANSATLANTIC

POST FACK, GÖTEBORGS 2
TELEFON 031-174700
TELEGRAM MIKE
TELEX 2300
POSTGÅRD 12107
BANKGÅRD 30-0271

REDERIAKTIEBOLAGET
TRANSAMARK
REDERIAKTIEBOLAGET
TRANSOCEAN

Er referens

Aberode vid øver LET/IS Datum 9/6 1965.

Vi har mottagit Edert brev av den 18 maj. Till svar får vi meddela, att de flesta av våra fartyg på linjen Sverige - U.S.A. en tid före 9 april 1940 gick in till Bergen för att lasta guld. Dessa fartyg, som alla var på 6000 - 7500 ton d.v. var "Glimmaren", "Goonawarra", "Hamnaren", "Innaren", "Temnaren" och "Vingaren". Även fartyg tillhörande Svenska Amerika Linien anlöpte bergen ett flertal gånger.

Högaktningsfullt
REDERIAKTIEBOLAGET TRANSATLANTIC

Kuskmann

Her forteller det svenske rederi om det som foregikk før 9. april

Sannheten om de norske «patrioter» i Sverige

Da freden brøt løs 8. mai 1945, struømnet tusenvis av norske flyktninger fra Sverige inn i Norge for å ta hevn over alle NS-folkene som hadde blitt på sin post og så godt det lot seg gjøre ivaretok det norske folks sanne livsinteresser, blant annet sørget for en effektiv administrasjon og en rettferdig fordeling av matvarer og annet.

Det kan være av stor interesse å se litt nærmere på hvordan det i virkeligheten forholdt seg med de norske «patrioter» som under krigen tok opphold i Sverige.

Paul Hartmann skriver i sin bok «Bak Fronten» herom (Side 188):

«Torp gav meget nedslående opplysninger om mobiliseringen til politikursene i Sverige. Hele 27% av de som var innkalt hadde unnslått seg, noen av religiøse grunner, andre fordi de sa de hadde gjeld som skulle betales, atter andre fordi de ville utdanne seg. Han opplyste også at det var meget vanskelig å få plukket ut de 2 000 mann som skulle hit, tross alt skrik om å komme over. Det hadde ikke lyktes å få utpekt mer enn 1 000 mann. Særlig var studentene av dem som hadde oppført seg dårlig. Det ble besluttet å ta meget kraftige forholdsregler mot nektete, slik at de blir nektet all flyktninghjelp og at de ble truet med forføyninger når man kommer tilbake. Det er nok ganske sikkert at det er en meget stor prosent av nordmenn i Sverige som ikke på noen måte er kommet over for å tjene landet eller fordi de har vært i fare, men simpelthen for å bli bedre forsettet enn hjemme. Det var forresten en ting som var på det rene blant administrasjonen i Stockholm alt da jeg var der høsten 1942». (Under-

strekingen foretatt av undertegnede).

Og disse «patrioter» som for en stor dels vedkommende rømte fra alt arbeide og ansvar i Norge for å kunne meske seg i Sverige og der leve herrens glade dager, de står i dag ved de store jubiléer i anledning av 20 årsdagen for verdenskrigens slutt, frem som de sanne patrioter, og som eksempel på fedrelandssinn og offervilje, mens en fortsatt spytter på NS-folkene! — Kan humbugen nå større høyder?

Observatør

Vask, maling, tapetsering, mønstermaling.

R I M E L I G

1. KL. FAGMANN

— Telefon 25 12 91 —

TANNLEGE MAAMOEN

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 43 33

ANNELISE PAROW

TANNINNSETNING

Trondheim

Arkitekt

HUSTAD

Bærumsvn. 5 — Ø. Ullern

Telefon 55 61 29 — Oslo

Daglig friske blomster

Blomsterforretning
SYNNØVE LIE

Kranser til alle priser

Frognerveien 30, Oslo

Tlf. 44 22 30

Unge Høyre og boken til Hewins

Hvorfor skriker Unge Høyre så voldsomt opp om Hewins' bok? Hvordan kan man tenke seg at undervisningen om krigen skulle bli mere ensrettet?

Er ikke alle lærebøker godkjente av staten? Radioen er statens. Jo, nå ønsker man også hånd om avisene og kunstnerne. —

Men de unge må da ha fått dyttet alt i seg om siste krig på en passende måte nu i 20 år?

Har det ikke vært ensrettet nok? Man beklager seg over at lærerne ofte har vært lunkne. Det tjener dem i så fall til ære. — Ennu har vi mange lærere som var voksne under krigen og som var i landet. Kanskje det har vært vanskelig for dem ikke å tenke selv?

Følelsen av at det var u-patriotisk henger nok fremdeles i.

Men for skikkelige, forstandige mennesker har det vel vært ikke så lett å servere det ferdiglagede stoffet.

Det vil bli lettere for de unge. De som lå i vuggen og var uskyldige under krigen.

De vet bare hva de har lært. De kan i all uskyldighet hjelpe til med ensrettingen.

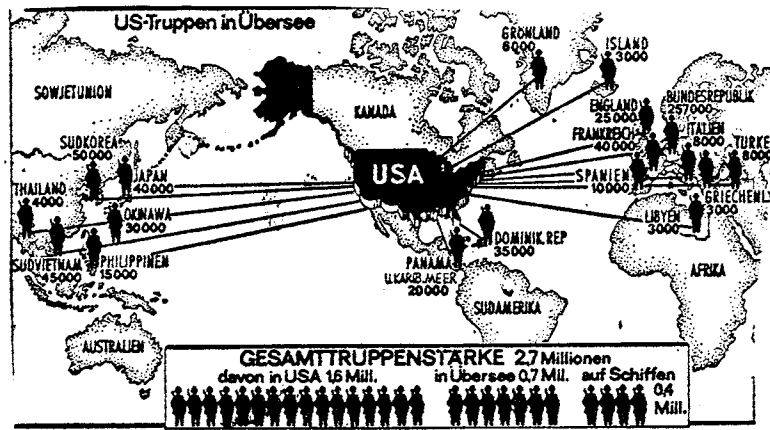
Hjelpetil, så ingen farlige tanker fra utlandet får slippe gjennom jernteppet.

Men jeg er redd det blir en boomerang for Høyre.

A. S. H.

Også noen jubileumsminner

«Bed din far komme ned på veien», ropes det til en liten pike en sen kveld østpå. Faren går ut og blir skutt ned bakfra. En politimann blir skutt i ryggen på en overfylt trikk i Bergen en sen kveld. Morderen hopper av i farten. Et ektepar som ligger og sover i sine senger får en håndgranat slengt inn gjennom vinduet. Både de og et barn i vuggen blir blåst vekk. En gammel mann som åpner entredøren en kveld får en hel skuddsalve i maven. En familie nordpå åpner en postpakke. Han blir sprengt i filler. En jernlekter søkklastet med sprengstoff blir på falske varepapirer slept inn til en kai midt i Bergen by på Hitlers fødselsdag. Så begynner det å brenne på lekteren og halve Bergen blir blåst vekk. En gammel holk av et hurtigruteskip GALTESUND skal til å avgå til Bergen fullt av

USA er oppe i full krig igjen i Vietnam. Etter at statene som en sier har fått avskaffet kolonialismen og imperialismen (hos andre) holder det nu selv følgende troppestyrker utenfor Amerika: Japan 40.000 mann, Okinawa 30.000 mann, Filippinene 15.000 mann, Thailand 3.000 mann, Vietnam 45.000 mann, Grønland 6.000 mann, Island 3.000 mann, England 25.000 mann, Vesttyskland 257.000 mann, Frankrike 40.000 mann, Spania 10.000 mann, Italia 8.000 mann, Tyrkia 8.000 mann, Hellas 3.000 mann og Libya 3.000 mann. Intet land i verden, innbefattet Sovjetsamveldet, holder flere tropper i fremmede land enn USA.

FARMAND hjelper til å avsløre Churchill

FARMAND har våget seg utpå igjen med en artikkelserie av østerrikeren Erik von Kuehnelt-Leddihns om «Storbritannias statsministre i krigstider» hvor avdøde Winston Churchill får sin bekomst. Forfatteren skriver omtrent det samme som FOLK OG LAND har hevdet hele tiden, så det er ikke rart at FARMAND nesten er forferdet over sin egen dristighet og skriver som innledning at «denne artikkel — vil de aller fleste av våre lesere sterkt mislike, for den får Churchills piedestall til å vakle». Riktignok har også FARMAND «gjennom årene gitt uttrykk for en lett skepsis, men det er intet mot skepsisen i denne artikkel». Og så føyer da bladet til noen bemerkninger om Churchills «storhet» for å ha sitt på det tørre.

Vi kan ikke her komme nærmere inn på artikkelen i FARMAND — den står i nr. 24 — men noen ganske få plukk synes vi vi må koste på oss:

«Churchills begeistring for demokrati og parlamentarisme var meget moderat. Han var en mann med svært beskjedne historiske og geografiske kunnskaper».

«Han studerte aldri noe grundig, han var alltid en ama-

passasjerer. Den gamle troverdige skipper blir skutt rett ned og den gamle hollen i triumf kidnappet og ført til England. En ferge på Rjukan full av kvinner og barn blir blåst til himmels. Osv. osv.

Alle disse bragder hører vel også med i jubileumsberetningene.

J. T. Dahl.

tør, ofte mer fylt av begeistring enn av kunnskap (men han var heller ikke av samme type som president Roosevelt, som aldri leste en bok fra perm til perm)»

«— men som dem (Lloyd George og Roosevelt) manglet han i betenkelig grad etiske prinsipper. Han manglet både samvitighet og kunnskaper, som kunne holdt ham i tøyle — —»

«Dette satte ham i stand til å gripe tøylene ved en av historiens store korsveier — på en måte som gradvis førte til en katastrofe for Europa og en triumf for Amerika».

«Churchill var fullt klar over at disse to forflytninger — østpolakker til Øst-Tyskland og østtyskere til Vest-Tyskland — ville medføre fryktelige menneskelige lidelser».

«I virkeligheten var det ikke Hitler, men Churchill som uhemmet av skrupler, begynte den fryktelige luftkrigen — —»

Ja, dette får klare seg. Hvis en da ikke vil lese artikkelen i sin helhet i vedkommende nummer av FARMAND. Det er faktisk penegene verd.

Gjestearbeidere i Tyskland

Tallet på gjestearbeidere i Tyskland nådde en ny topp i 1964 med 1.013.000. Italienerne var den største gruppe med ca. 300.000. Så fulgte grekere med 160.000, spaniere med 158.000, tyrkere med 92.000, nederlendere med 60.000, østerrikerere med 55.000 og jugoslaver med 45.000. I inneværende år regner en med at tallet vil komme opp i 1,2 millioner.

God ferie!

Dette er siste nummer av FOLK OG LAND før den vanlige sommerferie.

Neste nummer kommer lørdag 14. august.

Avisens kontorer holdes helt stengt fra og med lørdag 10. juli til og med mandag 9. august. Korrespondansen i denne tid bedes innskrenket mest mulig, men nødvendige henvendelser mottas selvsagt og vil bli besvart i videst mulig utstrekning. Innbetaling av bladpenger m. v. kan naturligvis skje som vanlig og vi ber alle som ikke har betalt for 2. halvår om å ordne dette innen vi tar fatt igjen over ferien. Og så til slutt: God ferie og vel møtt igjen 14. august!

FOLK OG LAND

UAVHENGIG POLITISK PUBLIKASJON

Redaktører:
 ODD MELSOM, ansvarlig
 ALEXANDER LANGE

Den jubilerende Høyesterett

Det er naturligvis både mest behagelig og mest lett-vint å være snilde og hyggelige og å jatte med i godt og i vondt slik pressen ellers gjør her i landet. Men vi er nu engang blitt tildelt den lodd å helle malurt i de selvtilfredses gledesbeget. Og slik må vi da også gjøre det nu da jubileumspokalene løftes høyt for den norske høyesterett.

Det er riktig nok det at Høyesterett i den norske konstitusjon var eslet til å bli en blank daler, men like sikkert må en vel i dag se i øynene at den bare ble en ganske alminnelig politisk toskilling. Det som skulle ha vært den tredje statsmakt, konstitusjonens vokter og de norske borgeres sikre vern mot tilfeldige makthavere, ble i steden bandhund for de venstresidige politikere som har tatt makten i dette land og forfusket hele vår konstitusjons maktfordelingsprinsipp slik at vi alle etter hvert er blitt både politisk og juridisk rettsløse.

Da vi i 1905 importerte en dansk prins og gjorde ham til nordmennenes konge, som det så smukt heter i sagaen, rokket vi også ved en av konstitusjonens støttepillarer. Kongedømmet bøyet kne for partipolitikere i Stortinget som ikke ville nøye seg med den rolle Grunnloven hadde tildelt dem. Høyesterett holdt stand lenge, men i forbindelse med «retts»-oppgjøret brøt også denne konstitusjonens vokter definitivt sammen. Noe en også må si senere ble tydelig markert ved at den mann som i Londonregjeringen bærer det konstitusjonelle ansvar både for de grunnlovstridige og folkerettstridige forordninger om «landssvik» og for flerkoneriforordningen ble gjort til høyesterettsjustitiarius og fremdeles er det nu da 150-årsjubileet feires.

På bakgrunn av de to statsmaktens oven beskrevne kapitulasjon for partipolitikere er det nesten tragikomisk å lese i avisene om den middag kongen gav for høyesterett. En kunne være fristet til å bruke en liten omskrivning av et gammelt ordtak: at stymperen bispiser stakaren — alt naturligvis tatt i maktpolitisk betydning.

Når sant skal sies, så er det en del aviser på høyre fløy som svakt har antydning høyesteretts politiske slagside, sterkest kanskje «Sjøfartstidende», og selveste C. J. Hambro gikk jo i sin tid kraftig tilfelts mot manglende retts-sikkerhet når staten var part i saken. Det samme har professor Seip som kjent vært inne på. Men dagens forsiktige kritikere trøster seg og sine lesere med at selvom høyesterett nu ikke lenger er hva den var, så gjorde den dog en stor og patriotisk innsats i 1940. Det samme sa kongen på middagen for høyesterett.

Først og fremst siktet da herrene til høyesteretts ukonstitusjonelle og landsskadelige oppnevning av administrasjonsrådet da Norges suverenitet gikk tapt med Quislings tilbaketreden i april dagene 1940. Tonene var litt annerledes hos dem som allerede dengang var «gode nordmenn» da høyesterett sammen med biskop Berggrav og tyskerne med sendemann Bräuer og general Engelbrecht i spissen slo seg sammen mot Quisling og skaffet oss administrasjonsrådet og dermed Terboven på halsen. Stortingspresident Hambro advarte dengang høyesterett mot å blande seg opp i politikken på den måte og sa at den dermed hadde satt seg selv utenfor som statsmakt. Og både den daværende konge og hans Nygaardsvoldregjering la heller ikke skjul på sin manglende begeistring for det som i dag berømmes som en patriotisk innsats. Slik kan tidene forandre seg.

Men, den største gjerning gjorde ifølge dagens jubelfrembringere høyesterett da den etter bragden med ad-

Fanebust til straffesak mot justisministeren

Utrolig nok avviste odelstinget uten videre Fanebusts klage over den behandling han er blitt utsatt for i «rettsstaten» Norge. Det var bare etpar av Senterpartiets talere som våget å si litt av det enhver uten vanskelighet kunne se.

Men Fanebust gir seg likevel ikke. MORGENBLADET har også gitt ham støtte i en artikkel hvor det ble slått fast at man ikke kan votere bort gjenferder. Det synes vi forøvrig utviklingen har vist ikke bare gjelder sidegrenen Fanebust i det norske «retts»-oppgjørs sørgelige historie, men hele problemkomplekset. I SANDNES OG JÆRENS AVIS forteller Fanebust at han nu vil reise straffesak mot justisministeren som den konstitusjonelt ansvarlige. Eller som han selv sier det:

«Men takket være det bevismateriale det i løpet av de sist forgangne måneder er lyktes meg å skaffe til veie, er jeg nå rustet til å reise straffesak mot den som sitter med det konstitusjonelle ansvar for det hemmelige politis og kriminalpolitietts misgjerninger innen den påklagede sektor av justismordet.

Det er en samfundssak å sette forhold av denne art under lyskasteren. Og om jeg måtte bli stående aldri så ensom overfor de offentlige menn og den kompakte majoritet, så vil det omsider vise seg at sannheten er den eneste allmakt. Overfor den teller et samrøystes odelsting og off. menns blånekting bare i øyeblikket —»

ministrasjonsrådet — som bragte hele det norske næringsliv til å arbeide for tyskerne, skal en tro Undersøkelseskommissjonen — begynte å få så kolde patriotiske føtter at den simpelthen gav opp hele vernet både om grunnlov og rett og lett-vint nedla sitt hverv. Hadde det ikke vært mere patriotisk å bli stående på post, å markere norsk rettsoppfatning vis å vis blant annet okkupasjonsmakten i hver sak den fikk til behandling? Så fikk det da bli opp til denne okkupasjonsmakt å avgjøre hva den ville bøye seg for og hva den ikke ville. Slik den jo under enhver omstendighet ville gjøre. Det var i all fall den eneste måte å markere norsk syn og eventuell norsk protest på.

Alle vet at et land, selv om det er okkupert, må ha en overordnet domstol, og derfor bør det også sies i dag da en feirer høyesteretts

Var Nasjonal Samling en efterligning av Nasjonal-socialismen?

I billedbladet «NÅ» for 1. 5. -65 — senere gjengitt i FOLK OG LAND — er det inntatt en meget interessant artikkel av den britiske forfatter Ralph Hewins i f. m. hans bok: Quisling — Prophet without Honour». Jeg vil her konsentrere meg om et spesielt avsnitt i hans artikkel, hvor han skriver følgende:

«Var Nasjonal Samling en efterligning av Nasjonal-Sosialismen? Til tross for noe av krigspynten, tror jeg NS var en selvstendig og sammenhengende bevegelse som ikke skyldte naziideologien noe».

For den som har fulgt med i Nasjonal Samlings virksomhet i en rekke år, kan dette nærmere dokumenteres.

Sogneprest Knut Geelmuyden omtaler dette punkt i NS opplysningsskrifter nr. 4 for 1934, hvor han bl. a. skriver:

«I innledningen til den firehundreårige uselvstendighetsperiode i vår historie hadde vi også partier som strides om egeninteressen med landet som offer. Man skulle være svensk eller dansk. Det var ikke aktuelt å være norsk.

I våre dager strides vi om vi skal være russisk, tysk, engelsk eller fransk. Vi strides så landet seiler uten styring sin skjebne i møte.

Når en norsk reisning vokser frem, må denne ifølge norsk tradisjon være et eller annet utenlandsk, og våre motstandere er blitt enig om at vi skal være Hitler og nazisme. Det er just som helt utenkelig at en sådan gjenfødelse som vi har hatt i norsk videnskap og litteratur og kunst også kan skje i norsk politikk.

Imidlertid er det et faktum at vi i motsetning til russisk bolsjevisme og fransk-engelsk

desertering i 1941 som en patriotisk handling, at etter vår mening var det en større patriotisk handling de gjorde de menn som påtok seg å gjøre det landsviktige arbeidet for desertørene, og som gjorde det samvittighetsfullt og godt.

La oss da avslutte disse vemodige betraktninger over den konstitusjonelle herlighet som svant, med et fromt ønske om at høyesterett i de kommende år etterhvert finner tilbake til sin rette plass i norsk konstitusjon, at den ryster av seg partipolitikernes åk og at den blir besatt med menn som i enhver henseende er uklanderlige og partiubundne.

parlamentarisme og tysk nazisme vil ha norsk nasjonal samling bygget på norsk åndsliv, norsk næringsliv, norsk folkeliv, norsk rettsoppfatning og livslinjen i norsk historie».

Denne linje kan vi følge frem til 1939 da Vidkun Quisling skrev en artikkel om «Diktatur eller Nasjonalt demokrati». Etter å ha omtalt «Det faglige riksting», «De faglige organisasjoner», «Kulturelt og økonomisk selvstyre» og «Regjeringens stilling», uttaler han til slutt under avsnittet om «Et nasjonalt demokrati» følgende:

«Som vil fremgå av ovenstående er den reform av statens styre som Nasjonal Samling tar sikte på, sålangt fra diktatur, at det tvert imot er nøyaktig det motsatte:

en rettferdig og saklig folkerepresentasjon, og en avlastning av den centrale statsmakt ved nye selvstyreorganer.

Det vil også tydelig fremgå av det ovenfor fremholdte at vi vil ikke noen kopi av utlandet, av fascisme eller nasjonalsosialisme o. lign.

Det nye Tyskland og Italia er riktignok organiserte nasjonalstater, også bygget opp på arbeidslivets grunn og med bevarelse av den private eiendomsrett. Men den faglige ordning er der helt underordnet et diktatorisk parti, et statsparti, hvis ledelse eller leder innehar den øverste lovgivende makt, om enn etter folkets mandat. Det er ikke den ordning vi arbeider for.

NS vil en ren faglig ordning med den øverste lovgivende, bevilgende og kontrollerende myndighet samlet i en nasjonalfor-samling valgt på faglig og demokratisk grunn, og med en faglig riksregjering som det øverste utøvende organ for denne nasjonalfor-samlingen og for folket.

Nasjonal Samling tilstreber ikke noget diktatur. Ikke kommunistisk og ikke «fascistisk». Men heller ikke noen fortsettelse av det nuværende norske evneløse skindemokrati med dets korrupte, hykleriske og maskerte partidiktatur.

Nasjonal Samling vil et nasjonalt demokrati, både politisk og økonomisk demokrati og et fritt åndsliv; et virkelig folkestyre og en virkelig frihet».

Historiegransker.

Forbundets kontor:

holdes helt stengt i tiden fra og med 10. juli til og med 9. august. Men vi mottar naturligvis gjerne innbetaling av kontingent og/eller stønad i denne tid også.

Skyld og Soning

DEN BRITISKE JURIST F. J. P. VEALE GRANSKER «VAR TIDS NØKKELPROBLEM»

7. FALSK «BRINKMANSHIP» PÅ BEGGE SIDER

Det avsnitt i Taylors bok, som fylte Trevor-Roper — og utvilsomt også professor Eschenburg — med spesiell uro og motløshet var det hvori den endelige konklusjon kommer til uttrykk, nemlig at «krigen i 1939 var nesten av enhver mindre ønsket enn så å si enhver krig i historien. Langt fra at krigen i 1939 var planlagt forut, så var den en feil, resultatet av diplomatisk svikt på begge sider».

Forfatteren sa det samme, bare med andre ord i annet opplag av sin bok «Advance to Barbarism», utkommet i 1962:

«I året 1914 såvelsom i 1939 var verdenskrigen resultatet av en feilkalkulasjon i den farligste av alle fremgangsmåter, som en statsmann av en senere generasjon, John Foster Dulles, har kalt «brinkmanship», noe som betyr noe slikt som «balansering ved avgrunnen».

Man har betydet forfatteren at «brinkmanship» ennå ikke er inngått i det norske sprog. Hvis det er tilfelle er det på høy tid at det skjer, for det finnes intet annet ord eller uttrykk på norsk eller engelsk som nøyaktig nok gjengir begrepet «brinkmanship». Begge de fremtredende katastrofer i dette århundre — verdenskrigene i 1914 og 1939 — har ganske enkelt sitt utspring i feilvurdering under tilstanden «brinkmanship».

Hvis det holder stikk at krigen i 1939 brøt ut på grunn av diplomatiske feil på begge sider, da er det naturligvis ikke spørsmål om skyld. Det er meningsløst å drøfte «Tysklands eneskyld», når ingen i virkeligheten har begått noen forbrytelse.

Ubestridelig kan man betegne den vei Hitler slo inn på, å befri Tyskland fra Versaillesdiktatets lenker som en politikk med forsiktig «brinkmanship». Men politikken til hans motspillere, spesielt den til oberst Beck og Lord Halifax var likeledes innstillet fullt og helt på «brinkmanship». — Hvis «brinkmanship» da skulle være en forbrytelse, så blir det bare det avgjørende spørsmål igjen, i hvilket forhold skylden for denne formentlige forgåelse skal fordeles på Hitler, Beck, Lord Halifax og andre. Hvor megen skyld Franklin D. Roosevelt har tatt på seg i den tid fra 1938 til 1939 da han spilte i bakgrunnen, derom

Bernhard Baruch, som nettopp er død, var mannen bak president Roosevelt — — —

kan man bare anstille formodninger. Etter det vi idag vet om ham, kan vi være sikre på at han har vært meget aktiv i det han kalte «samling av motstand mot Hitler». Muligens har han innskrenket seg til å påvirke de opponerende europeiske statsmenn til å forpurre hva han anså som Hitlers «brinkmanship» idet de drev den samme politikk. Men også i dette tilfelle gjelder at hvis «brinkmanship» er en forbrytelse, så må det falle en viss skyld også på ham.

Det mest interessante og forvirrende delspørsmål innen kompleksset vår tids nøkkelproblem, dreier seg derfor om i hvilken utstrekning Franklin D. Roosevelt har hatt sin hånd med i spillet under den diplomatiske tautrekning i Europa i løpet av de to år som gikk forut for krigsutbruddet i 1939. Taylor har utvilsomt rett når han sier at ingen av de angjeldende statsmenn den-

Den polske utenriksminister Beck

gang, Hitler innbefattet, vil le krigen. Roosevelt må regnes som en av de angjeldende statsmenn og heller ikke han ønsket sannsynligvis på den tid utbruddet av en krig i Europa. Dog tar Taylor fullstendig feil når han gjør seg ferdig med Roosevelt på to linjer som velvillig tilskuer til Münchenerkrisen, som uten indre deltagelse delte ut til enhver statsmann som bare gav seg tid til å høre på ham meningsløse råd om måtehold og sindighet. En slik passiv rolle passer på ingen måte sammen med vesenet til en samvittighetsløs intrigant, slik han nå har avsløret seg som ved sin handlemåte i krisen som i 1941 endte med japanernes overfall på Pearl Harbour.

Bestemte beviser for det mangler. Etter forfatterens mening ligger sannheten deri at Roosevelt bedømte situasjonen i Europa fullstendig feil. Av sin betrodde rådgiver Bernhard Baruch fikk han høre at det var den enstemmige mening hos emigrantene fra Tyskland som hadde slått seg ned i USA, at Hitlers autoritet likeoverfor det tyske folk var ytterst prekær og at han bare kunne holde sin posisjon ved makt. Mange ventet bare på en anledning til å sette seg opp mot hans tyranni. Hans maktfulle opptreden var intet annet enn en behendig manøvre for å føre bak lyset. Hans tropper bestod bare av hurtig utdannede vernepliktige, nødtørftig utstyrt med dårlige våpen, og slett ikke istand til å yde motstand mot Frankrikes og Englands fremragende hærer. Hans Rhinlandsbesettelse og Østerrikes Anschluss var bare eksempler på hans vellykkede «brinkmanship». Det eneste man kunne gjøre for å stanse hans videre fremrykning var å bevege en av hans europeiske motstandere til å skride inn mot han bluff. Kort sagt, Hitlers makt støttet seg på den anseelse han hadde vunnet gjennom å befri Tyskland fra Versaillesdiktatets lenker. Utsatte man ham imidlertid for et eller to diplomatiske tilbakeslag så ville hans anseelse og dermed hans makt være ødelagt. Det var ikke nødvendig å mane frem en krig i Europa for å fremkalle Hitlers raske fall. Hvis man bare ved å tilsikre hans europeiske motstandere Amerikas moralske og materielle hjelp kunne bringe dem til selv å drive en politikk med

pris på arbeidet vårt. Komisar Gretsjo var ukrainer fra Kiev, representativ og med god politisk utdannelse. Han prøvde alltid å finne en rettferdig løsning på uoverensstemmelser mellom offiserer og menige, og var aldri umenneskelig eller aggressiv. Kaptein Solovjev var rett og slett en interessant personlighet, en god sjef og venn, og han klarte alle situasjoner på en rask og morsom måte, slik at det gikk minst mulig ut over noen av partene. Disse tre var mine nærmeste overordnede, som jeg hadde å gjøre med natt og dag hele tiden, de var krevende i arbeidet, men gode kamerater. Innerst inne hadde vi nok vår nasjonalfølelse alle sammen, men vi holdt den for oss selv, og prøvde å oppføre oss som en familie, selv om vi var av forskjellige nasjonaliteter. Vi i telegrafsambandet gikk inn for at forbindelsen skulle være intakt til alle tider, og gjorde samvittighetsfullt vår innsats for fedrelandets sak.

På en måte var det litt vemodig å skilles fra kameratene våre, etter alt det vi hadde døyet sammen i denne kaukasiske divisjonen under de tyngste uker av krigen. Jeg mintes byen Kirovabad i Aserbeidsjan, hvor vi sloss mot alle moderne krigsmaskiner, og mot den grusomme vinteren. Hele verden fulgte spent med i begivenhetene der, og i alle bøker og tidsskrifter ble denne rasende Krimkrigen utførlig

MED EN SOVJETSOLDAT I VERDENSKRIGEN

For FOLK OG LAND av armenieren Jerwand Dshanian

Sovjetsoldatene var glade i musikk. En pause i kamphandlingene

(Forts. fra forrige nummer)

Flyangrepet kostet oss 12 mann, og 2 hardt sårede, og blant dem var politruken Molchanov, men det var nok verre borte i armé-staben, for jeg fikk melding telegrafisk om at tapene der var 50 mann.

Kaptein Solovjev kom smilende bort til meg. «Dshanian — din tosk» sa han, «du har vært en god krigskamerat, men nå må du se å komme deg avgårde til divisjon 390. Ta med deg kamerat Lomidse». Og så trykket han oss i hånden, og takket for god innsats. De andre lykkønsket oss med den nye jobben vår, deriblant løytnant Aksionov og Kommissaren. Russeren Aksionov var en dannet mann fra Moskva, han var alltid vennlig, og satte

Den engelske utenriksminister Halifax

Forts. side 6

Forts. side 7

A. B. H.:

England og den norske handelsflåte

Jevngod med 1 million norske soldater,
sier statsråd Sunde

Efterfølgende artikkel gir en interessant sammenstilling av forskjellige publikasjoner til belysning av forhold under verdenskrigen som jo er blitt så aktuelle igjen i disse dage i presse og kringkasting. Forfatteren nevner ellers ikke direkte den norske Nygaardsvoldregjeringens medvirken til at avtalen mellom rederne og England kom i stand trass i nøytralitetserklæringen. Og var den norske handelsflåte verd 1 million norske soldater for England etter den tyske okkupasjon av Norge, så var den verd like meget også før — dengang Norge var såkalt nøytralt.

Vår handelsflåte var i 1939 innregistrert med 4,8 millioner bruttotonn, hvorav 4,4 millioner i internasjonal fart. 3,5 millioner (80%) av disse ble stillet til de alliertes disposisjon for å frakte livsviktig last over Atlanterhavet.

Ombord var det 22 000 norske sjømenn hvis innsats ifølge engelske eksperter, var jevngod med innsatsen til en million soldater.

2 350 mann gikk ned med den del av denne uteflåte som ble senket.

«Jeg tror ikke jeg tar munnen for full», skriver statsråd Sunde, «når jeg sier, at den norske tankflåte har vært like nødvendig for «the battle of the Atlantic» som RAF var for «the battle of Britain».

Vår handelsflåte var altså

overmåte viktig for de krigførende, England, USA og Frankrike. Følgelig var vår venn Albion tidlig ute etter norsk rov. Allerede 13-14 april 1940 oppsøkte den britiske ambassadør, Sir Esmond Ovey, i Buenos Aires vår ambassadør der, Rolf Andvord og sa til denne «at han fra London hadde fått telegrafisk instruks om, ved henvendelse til den norske ambassade i Buenos Aires å sørge for, at alle norske skip i Argentina og de omliggende lands havner straks lettet anker og begav seg ut i Atlanterhavet hvor det var et britisk flåtesentrum. Man var på britisk hold engstlig for, at norske skipsredere, under press av tyskerne i Oslo, ville måtte gi båtene ordre om å gå til

Forts. side 8

Hors de Combat:

FRA KULTURFRONTEN

XI. PANEM ET CIRCENSES

En dansk avisannonse representativ for dagens kulturnivå

Ved et par anledninger har vi satt fingeren på den statlige voldtekt av kunsten. Det later til at den omstendighet at Staten nå på en rekke områder støtter kunstnerne økonomisk er ensbetydende med at kunsten selv har tatt den onde på nakken. Det har utviklet seg henimot en utålelig statlig overvåking. Først og fremst får man et levende inntrykk av at Staten bak sin velvillige givermaske sørger for å holde alle uønskede personer borte fra grøftatet, det gjelder særlig våre ulykkelige, forfulgte kunstnere. For det annet står det en like klart at de statlige overkikkadorer nærer en likefrem sykkelig redsel for å slippe frem alvorlige kunstneriske prosjekter som setter problemer under debatt og virkelig betyr noe. Harmløs moro og ørkesløs eksperimentering er mere populært der i gården. Det skrikes og skråles om de skandaløse resultater av statens industridrift. Koksverfiaskoen er på alles leber. Men altfor få er klar over at også kunsten nå er gjenstand for statsdrift, og om ikke akkurat millionene som telles ut er av den størrelsesorden som pengesluket oppe på Mo i Rana, så er i og for seg resultatene av statens kunstdrift minst like så skandaløse. Alle slags statlige «utvalg» er nedsatt for å klåfingre med kunsten. En kjent kunstner som hans

respektive «utvalg» hadde et særlig godt — eller kanskje rettere sagt ondt — øye til, bemerket forleden bittert til en venn: «Og tenke seg til at jeg har bedre greie på min kunstart enn to statlige utvalg til sammen». Hans venn så tørt: «Ja, det skulle bare mangle. To ganger null blir som bekjent null».

Vi har kontaktet saklig hold om hvordan vi stelte med saker og ting i den korte tid dette stod til oss, og vi kan med glede konstatere at en lignende utglidning aldri forekom. Man blandet seg selvsagt ikke opp i de oppgaver de enkelte kunstnere satte seg. Det er symptomatisk for vår oppfatning av kunstens frihet at for eksempel filmcensuren i gammeldags forstand ble opphevet under krigen. Det eneste vi måtte passe på var at det ikke ble vist noe som skaffet oss alt for meget bråk med Reichskommissariatet. Det hendte forresten mer enn en gang. På alle felter innen kunsten hadde vi okkupanten på nakken, og det var vi jo nødt til å ta visse hensyn til, men det dreiet seg selvsagt om det som ikke passet den tyske politikk. Igjen stod våre folk som en støpote mellom okkupantene og våre landsmenn. Fy pokker for en oppgave, men vi løste den, og alltid gikk vi hjertent inn for Norge og

nordmenn, noe som ofte bragte oss i de alvorligste vanskeligheter. Var det noen som takket oss for det? Ja, det måtte da være rømlingene som vendte hjem fra sin utlendighet og utdelte «dommer» med fengselstraffer og økonomisk ruin på løpende bånd. Vår oppførelse fikk sin lønn. Det burde naturligvis ha vært de som løp sin vei der skulle straffes, ikke de som ble på sin post og kjempet innbitt for norske interesser.

De «gode» arbeider fortsatt febrilsk på å fordreie det som virkelig hendte. De fikk Mr. Hewins i vrangstrupen, men er selvsagt i full sving for å «beriktige» forskjellige fakta i hans bok. Av alle merkelige utgydelser må vel en Dag Wold i Dagbladet sies å ha rekorden. Han mener at kyndige (!) folk må gå gjennom alle engelske lærebøker som har opplysninger om Norge og så korrigerer disse. Derneft skal alle engelske forlag som har planer om å utgi et eller annet hvor Norge nevnes, få manuskriptene gjennomgått og godkjent av norske «specialister». Mr. Hewins har bare satt vondt blod, skriver han. Det siste tviler vi ikke på. De skyldige i «retts»-oppgjøret vrir seg nok i stolene over at sannheten siver frem. Men dette med at engelske historikere skal under norsk formynderskap! Den er adskillige grader for frekk. Selv når det gjelder «Dagbladet».

Alle må bli roboter og ikke ha noen selvstendig mening. Big Brother Staten skal tenke for deg. George Orwell har i sin geniale bok «1984» tegnet et fremtidsperspektiv som synes allerede skremmende nær. Vi leser der om «Ministry of truth», Sannhetsdepartemen-

Forts. side 7

Crime and Sex

Hva skjedde med gullet —

Forts. fra side 1
til trygge stader — — —»

I en fotnote heter det at «Rygh svarte og sa at han hadde lest notatet med stor interesse. Rygh til Koht 28. mars 1939.

På dette tidspunkt var verdenskrigen altså ennå ikke begynt og Tyskland hadde ikke vist noen aggressive tendenser overfor Norge. Ja, det lå vel også utenfor det man antok rimelig dengang at Norge skulle bli blandet opp i en stormaktskrig i Europa.

Eller gjorde det kanskje ikke det? Hadde den norske regjering eller andre her i Norge i bestemmende stilling forhåndsunderretning om de britiske planer? I all fall etter krigsutbruddet? De planer som det nå er alminnelig vedgått også fra britisk hold gikk ut på å provosere tyskerne til å besette Sør-Norge, mens de vestallierte satte seg fast i Vest- og Nord-Norge. Hermed ville de da oppnå å stanse vintertransitten av svensk malm via Narvik til Tyskland og en fikk opprettet en krigsskueplass i Norge (og eventuelt hele Skandinavia) som avlastet Frankrike som eventuell krigsskueplass.

Det har tidligere i FOLK OG LAND vært hevdet at det må ha foreligget slikt norsk forhåndskjennskap til det som var under utvikling fra britisk side, noe Hewins bl. a. har vært inne på i en artikkel i «Stavanger Aftenblad» om forberedelser engelskmennene traff i Stavangerområdet, og noe som bekreftes av oberst Sundlos opplysninger om besøket av den franske offiser som ville ha militære opplysninger om Narvikbanen etter først å ha besøkt divisjonen, og som opplyste obersten om de støttepunkter britene hadde tenkt å skaffe seg i Norge.

Nu har vi fått nye opplysninger som kaster nok en skarp lysbunt over det spill som ble drevet. Såvidt det hittil har vært kjent, reagerte ikke regjeringen og Norges Bank på de franske anbefalinger om å bringe gullet i sikkerhet — nærmere bestemt hos Franklin D. Roosevelt, den store demokratiske krigshisser, — før det durte løs for alvor i Norge 9. april. Ved et tilfelle fikk vi imidlertid av en svensk maskinist i Palma interessante opplysninger om noe som det norske folk hittil ikke har hatt kjennskap til. Denne maskinist fortalte at han arbeidet som maskinist ombord på det svenske M/S GLIMMAREN i april 1940. GLIM-

Skyld og -

Forts. fra side 4

MAREN's kaptein fikk ordre telegrafisk fra rederiet om å gå inn til Bergen 2. april 1940. Her tok de ombord en gulllast for New York. Da de kom dit var det imidlertid vanskelig å få losset de 100 kasser gull som var tatt ombord. Det var ingen som kunne ta mot lasten, så båten måtte ta med gullet en tur til Boston og så tilbake til New York. Da møtte mot-tager opp og tok imot det.

Nå vil man naturligvis kunne påstå at dette enten er fri fantasi av den svenske maskinist eller at han eventuelt husker feil. Ved henvendelse til det svenske rederiet REDERIAKTIEBOLAGET TRANSATLANTIC er det imidlertid kommet følgende klare erkjennelse, datert 9. juni 1965:

«Vi har mottagit Edert brev av den 18. maj. Till svar får vi meddela, att de flesta av våra fartyg på linjen Sverige—U.S.A. en tid före 9. april 1940 gick in till Bergen för att lasta guld. Dessa fartyg, som alla var på 6000—7500 ton d. v. var «Glimmaren», «Goonawarra», «Hammaren», «Innaren», «Tennaren» och «Vingaren». Även fartyg tillhörande Svenska Amerika Linien anlöpte Bergen ett flertal gånger.»

Rederiet nevner altså 6 egne fartøyer som hentet gull i Bergen og dertil kom altså «fartyg tillhörande Svenska Amerika Linien» som gjorde det samme «ett flertall gånger». En kan vel da kanskje anslå det til iallfall minst 10 anløp og hadde skibene samme last som GLIMMAREN, 100 kasser gull, så blir det til sammen minst 1 000 kasser gull, eller gull for bort imot 250 millioner kroner. Dette vil si at godt over en tredjedel av den norske gulbeholdningen altså var bragt over til USA før 9. april. Så det riktige uttrykk ved oppfriskningen av den såkalte gullredningen er vel da «resten av Norges gulbeholdning».

Våre historikere, som er så opptatt av å korrigere utlendingers forskningsresultater at de nesten glemmer sine egne, har her litt å tygge på.

Og vi synes nok også ofentligheten nu i jubileumsåret har krav på endelig å få en faktisk redegjørelse for hva som foregikk fra rette hold. For alle må da finne denne uvante forutseenhet hos en utenriksledelse som ellers sviktet så totalt besynderlig og foruroligende?

«brinkmanship», så ville Hitler bli tvunget til å gi etter. Det tyske folk ville da erkjenne at han bare var en politisk sjarlatan og reise seg mot ham. Skulle han i verste fall drive det for langt med sitt «brinkmanship» og holde fast ved sine siste krav, kunne de franske, britiske og polske armeer jo marsjere til Berlin. På begge måter kunne det resultat nåes som Roosevelt var bestemt på å nå — Hitlers fall.

Det er selvsagt ubestridelig at Roosevelt hadde besluttet etter Frankrikes sammenbrudd i juni 1940 å gå inn i krigen, men etter forfatterens mening er det knapt sannsynlig at han alt før dette tidspunkt var kommet til en slik beslutning. Hans forbrytelse — hvis «brinkmanship» virkelig skulle være en forbrytelse — var i tiden 1938—39 den som juristene ville kalle «anstiftelse av brinkmanship». Hvorvidt «brinkmanship» må betraktes som en straffverdig forgåelse, blir et annet spørsmål. Visselig synes det generelt sett ikke å regnes som det, bortsett fra da Hitler begikk det før utbruddet av 2. verdenskrig. Ingen kalte Krustsjov en forbryter da han i 1962 begikk det som man kunne sette opp som et nesten klassisk eksempel på «brinkmanship». Og dog kunne følgene av hans forvovne «balansering langs avgrunnen» høsten dette år ha hatt en langt mere ødeleggende virkning enn den tilsvarende balansering som Hitler fullførte. Etter at Krustsjov hemmelig hadde innrettet raketbaser med atomsprenghoder på Kuba, sendte han en konvoi over Atlanterhavet lastet med ytterligere atomraketter, militære forsyninger og forsterkninger for disse baser, vel vitende om at hvis denne konvoi ble stoppet av den amerikanske flåte og det på den eneste måte det var mulig å stoppe den — ved anvendelse av makt — så ville det bety en krigersk handling av USA mot Sovjet-samveldet. Krustsjov spilte ut fra den overbevisning at president Kennedy ikke ville våge å begå en krigshandling fordi han visste at den absolutt mulige konsekvens ville kunne ut i en utveksling av salver med atomsprenghoder mellom Russland og USA. Kennedy mottok imidlertid utfordringen og gav ordre om å senke konvoien hvis den nektet å dreie av. Resultatet var at Krustsjov stod foran valget å innlate seg på en kjernefysisk krig eller å måtte innkassere et diplomatisk nederlag. Til lykke for men-

Begynnelsen på slutten —

Forts. fra side 1

vis) som han lar en brukbar «nazist» underskrive, for derefter å la politiet rulle opp hele «sammensvergelsen». At han skaffer dem våpen, hører med til opplegget — alle skikkelige nazister har jo våpen!

Efter utført jobb, takker han av og rømmer til — Israel.

Som man skjønner, er det ikke nazistene men i langt større grad demokratene selv som prater og skriver. Den reviderte historieskrivning som for tiden bringer slik røre i alle «sannhetene», kommer stort sett utelukkende fra seierherrenes egen leir. Når Hewins', Taylors og Hoggans verker eksploderer i demokratiets fiksjonsverden, virker det nesten som når reven slipper inn i hønsehuset.

Vi kan så godt forstå demokratenes skrekk. Det er ikke alltid så lett å bevare fatningen når verdensbildet ramler sammen rundt en. Efter i en menneskealder å ha drevet «avnazifisering» og «omskolering» av hele nasjoner, oppdager man at nazismen har slått ut i lys lue hjemme hos en selv.

Det var jo ikke akkurat slik man hadde tenkt seg det.

I demokratiets høyborg USA er der for tiden, efter hva vi leser, noe bortimot 2 000 forskjellige grupper og organisasjoner av «høyre-ekstremistisk» eller «nazistisk» karakter. Og en fyr som Goldwater holdt nesten på å bli valgt inn i det hvite Hus!

Og hvilket hån ligger der ikke i det faktum at Hitlers «Mein Kampf» ligger som nummer 2 efter Bibelen på statistikken over verdens mest solgte bøker. Desto verre eftersom «Mein Kampf» ikke utkom første gang før i 1925 og at Bibelen ikke ble forbudt efter Annen Verdenskrig.

Det som hendte var bare at en verdenskoalisjon be-seiret Tyskland militært, men nazismen ble ikke be-seiret politisk eller ideologisk — og spesielt ikke av demokratene.

Vi minnes uvilkårlig en passus i forbindelse med 150-års jubileet for Waterloo: «Bare ca. 20 år efter at Napoleon var slått, hadde de ideene han representerte

neskeheten avgjorde han at hans stilling i Russland var tilstrekkelig sterk til å holde stand overfor ydmygelsen og han valgte alternativ to. Dermed forløp det man kan anse som et klassisk eksempel på «brinkmanship» heldig.

erobret England». — Den gangen krigslykken snudde for de allierte, uttalte Churchill at dette var ikke slutten, det var ikke engang begynnelsen på slutten — men det var slutten på begynnelsen. Nu er man sånn småningom også kommet frem til begynnelsen på slutten, ja, enkelte kan alt fornemme slutten på slutten.

Derfor disse gjentagne, krampaktige anfall mot alle slag avvikelser fra det normerte demokratiske adferdsmønster. Demokratene har forspilt sin chance til å skape en fredelig verden uaktet de bare for 20 år siden sto som selvbestaltede eneherskere. Tiden har løpt fra dem og selv ikke demokratene kan stille klokken tilbake. Og nu har mannen i gata begynt å forlate demokratenes rekke.

Og denne gangen står det ingen Røde-armé parat til å redde dem ut av de flokene de har rotet seg opp i. Demokratiet blir nødt til — for en gangs skyld — å utkjempe kampen alene. Nu og da offerer man noen «nazister» for å dempe gudenes vrede — men det demokratiske flertallet bare svinner og svinner. Hvordan kan mannen i gata ha tro på levedyktigheten til et system som bare har bevist sin evne til å avvikle?

Nedtellingen er begynt...

Kristne Venner

Har du lyst til å treffe gamle venner i et åpent miljø? — **Kristne Venner** møtes den første fredag hver måned i Colletsgate 43. Etter en tale er det bevertning og anledning til selskapeleg samvær.

Møtetid kl. 19.30.

IKKE NOE MØTE
FØR SEPTEMBER

FORLOVELSESRING-SPECIALEN

tillbyr moderne, garantert 14 karat stemplet håndarbeidede ringer fra kr. 95,— pr. par. Sender pr. postoppkrav porto-fritt over hele landet. Dessuten + 5%o rabatt på grunnprisen.

SKRIV EFTER RINGMAL!
Ringene blir sendt straks jeg får bestillingen.

Gullsmedmester

Thorvald A. Olsen

Skottegaten 20 v/ Metodistkirken.

Bergen

TANNLEGE

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2
Tlf. 44 75 54

MED EN —

Fort. fra side 4

omtalt, og betegnet som ett av historiens mest redselsfulle blodbad.

Men vi måtte slå tanken på alle våre opplevelser sammen vekk, adlyde ordren og komme oss avsted. Våre følelser hadde intet med krigens lov å gjøre. «Se å komme avgårde, før en eller annen idiot stopper dere», sa kaptein Solovjev, og vi strammet oss opp. — «Javel — kaptein», og kom oss ut av bunkeren.

Og så farvel med divisjon 374. På veien stoppet vi foran en stor bunker, hvor det lå sårete, og der var også forsamlet en del soldater og offiserer. Vi ble nysgjerrige og ville se nærmere på det.

Men her hadde de også hørt at vi skulle overføres, og var nok temmelig misunnelige for at vi to telegrafister skulle bak fronten. Flere mente dog at det var riktig for mitt vedkommende, men ikke for kamerat Lomidse, for han var georgier. Vi brød oss ikke om dette tullepratet, men vi ville se hvordan de sårete hadde det. Vi måtte trenge oss frem, og der lå de på jordgulvet og jordbenkene, en lege og to sanitetskarer hadde det travelt med å behandle dem — 5 soldater — 2 offiserer og en politruk.

«Kamerat Politruk» ropte telegrafisten Gavrilov «der kan du se — kamerat Dshanian — du som sa han var død». Politruken Molchanov snudde langsomt hodet mot inngangen. En sa: «De kan se han lever, for Gud har hjulpet ham». Men jeg skjønnte det var best han ikke fikk se meg, for det virket som han ikke likte at jeg var der. «Hjelp meg — hjelp meg!» skrek han rasende. Legen og de to karene prøvde å berolige den nervøse pasienten, som var hardt såret i venstre arm og ben. Jeg skjønnte han var redd for at jeg skulle hevne meg for hans ondskap mot meg. Han kunne ikke fordra at jeg hadde min gudstro — og forstod ikke at dette må være ethvert menneskes egen overbevisning. Han tålte ikke folk som trodde på Gud, men jeg måtte beklage ham for hans gudløshet, for jeg har alltid hatt min tro, og vil alltid bevare den. Jeg ville ikke plage ham, og trakk meg vekk fra inngangen for at han ikke skulle se meg. Jeg led også ved å se at han hadde det vondt, men de som stod der, mente det var Guds straffedom.

De minte om hans ondskap mot alle i den kaukasiske divisjon 374, under de første og tyngste uker av krigen i byen Kirovabad i republikken Aserbadsjan.

Dit ble folk fra alle Kaukasias nasjoner sendt — også jeg, og der ble vi sortert etter våre vernepliktsbøker i en av skolene, og sendt til forskjellige avdelinger, kollega Lomidse og jeg til Divisjonsstaben som ansvarlige telegrafister. Alle offiserer og Molchanov var selvsagt tilstede da vi soldater kom til denne skolen, mobiliseringsstedet for sovjetborgere. Politruken hadde ikke noe å gjøre med oss telegrafister i det hele tatt, han hadde heller ikke noe med telegrafi å gjøre, han var der bare for å assistere Kommissaren med innregistreringen, og som partipolitiker, men han blandet seg i alt, som han ingenting hadde å gjøre med.

Både innenfor og utenfor skolen ble det drevet militærøvelser, og temmelig hard trening, for tyskernes fremmarsj måtte stanses med alle midler, de hadde alt besatt hele Bjelorusien Ukraina, og en del av Krimhalvøya. Da de sultne og slitne soldatene kom tilbake fra øvelsene, fikk de bare en liter suppe, helt utilstrekkelig, og matrasjonene var mindre enn foreskrevet. Årsaken fikk vi aldri vite, men de som hadde litt penger, prøvde å kjøpe til seg noe av stedets befolkning. Politruken Molchanov konfiskerte da alt sammen, med den begrunnelse, at maten var forgiftet av sivilbefolkningen. Etterpå spiste han selv maten med god appetitt på sitt rom, sammen med kvinner og rasefrender.

Han gikk så langt at han nektet soldatene å ta imot mat av sine koner, fedre og mødre, som var kommet hundrevis av km. for å ta farvel med sine kjære før de skulle til fronten. Hans handlemåte var så grovt ulovlig, at en av våre korrespondenter kom med et kraftig utfall mot mannen i en militæravis. Selv Kommissaren måtte gripe inn mot hans forargelige oppførsel, og mot disse nærmest sinnssyke reaksjoner, hvor han delte ut ordrer og direktiver bak kommissarens rygg. Men Molchanov fortsatte frekt så sant han fikk en chance til det. Han hadde en egen evne til å overtale og baktale folk, og han benyttet sin stilling til å føre folk bak lyset. Men alle ble til slutt klar over at han brukte Stalins løgnpolitikk, og ignorerte ham.

Penger betød alt for ham, det var hans eneste livsvisdom, hans eneste tanke var alt han kunne kjøpe for penger. Hans mål ved fronten var å bli rik på andres bekostning. Han tilvendte seg soldatenes vodka-rasjoner — 1 fl. på 10 mann,

Forskjell på folkeslag

Fra Øyvind Næss's bok «Fra Bredtvedt til Westfalen» vil følgende godbiter gjøre seg i løgnen om jøssingopphold i tyske konsentrasjonsleirer i Norge under krigen! Især med de norske konsentrasjonsleirer etter 1945 som bakgrunnsstoff.

Jeg siterer:

«Side 93: Bortsett fra enkelte hederlige unntagelser, syntes jeg det var en grå og sløv og egoistisk samling mennesker jeg fant i Grini fangeleir. Kanskje skyldtes det, at klientellet etterhånden hadde fått et meget sterkt innslag av svartebørsfolk og alminnelige kriminelle småforbrytere».

400 Grinifanger ble overført til Fornebo flyplass, deriblant bokens forfatter.

«Side 110: Og brev og mat og tobakk ble ustanselig smuglet inn og i utrolige mengder. Det gikk med andre ord godt an å oppholde seg på Fornebo. En kan nesten si det var en behagelig tilværelse.

Og da sommeren kom for alvor, fikk vi hver kvell ved arbeidstidens slutt, hvis været innbød til det da, lov til å bade i Holtekilen.

Det sunne livet med jevnt hardt kroppslig arbeid, tidlig opp og tidlig tilsengs og med solen som stekte de nakne kroppene våre malayerbrune, unnegte ikke å sette et preg av noe som kunne kalles tilfredshet i vår tilværelse.

Side 113: Da sommeren kom for alvor, satte den inn for fullt orkester . . . Vi trivdes, det står ikke til å nekte. Naturligvis, alltid gikk tankene og drømmene hjem til ens kjære, til friheten utenfor piggråden, men skulle en først være i fangenskap, kunne en faktisk ikke ha det stort bedre enn vi hadde det på Fornebo. Og kotholdet var upåklagelig. Etterhvert fikk vi bra med grønnsaker, og det var knapt en mann i leiren som ikke fikk illegale pakker inn i tillegg».

Ja, det var andre boller enn å være Olagjest på statens bekostning i fredstid. Du store allverden!

Bredtvedtgjest 1947

solgte brennevinet til høyere offiserer og sivilpersoner for 500 rubler pr. flaske.

«Jeg tåler ikke å høre navnet Molchanov» sa en som stod der — den snille russeren Schedrin, som protesterte mot at Politruken tok hans vodka gang på gang, og som ble sendt til samme bunker som meg av Molchanov.

En tysk granat eksploderte foran russeren, en splint traff venstre øye på den unge gutten, som ble blind på øyet for alltid.

Politruken ble rik på

FRA KULTURFRONTEN

Fort. fra side 5

tet, som forteller alle robotene hva som er sant og riktig, og hvor sinnsvakt galt det enn er så må alle «gode» borgere tro på det. Det er derfor i stilen at «spesialister» fra vårt hjemlige Ministry of truth skal korrigere alle resultater som uholdte historikere når fram til. Big Brother alene vil bestemme hva som skal være sant eller ikke. Den som tviler kommer under behandling av Ministry of Love, Kjærlighetsdepartementet, som gjør rett og skjell for sitt navn. Den kjærlige behandling består i systematisk hjernevask, ustanselig forfølgelse, utelukkelse fra muligheter til å livnære seg og sine, og utstøtelse fra de «gode» borgeres krets. Er det noen som mener at Ministry of Love har vært i intens virksomhet i Norge i årene 1945—1965?

Det som spesialistene fra Sannhetsdepartementet er minst interessert i er at enkeltmennesker skal begynne å tukle med de offisielle «sannheter» og kanskje oppdage all hulheten og løgnen som ikke må avdekkes for noen pris. Derfor er dagens motto: Panem et circenses. Brød og sirkusleker. Alt og alle må innstilles på velferd, levestandard. Og det alvorlige fritidsproblemet må sporten og kunsten hjelpe til å løse.

Det er nok så innlysende at kunsten helst ikke bør få folk til å tenke altfor meget. De skal opplæres til å verdsette det Sannhetsdepartementet slipper frem. Når man forteller dem at øresønderrivende ulyder er musikk, at streker og klatter er malerkunst, og forvridde krimskrams skulptur, så skal de selvsagt tro det. Skeptikere blir i den grad stemplet som idioter at snart er det ingen som tør mukke. Men da Big Brother er klar over at altfor megen «alvorlig» kunst ikke er av det gode så sørger han også for lettere stoff. Og tidens løsen er her: crime and sex. Det er jo forholdsvis ufarlige saker. Roboten lærer at for-

penger, men mistet alle sine venner og ble ulykkelig selv til slutt.

Kollega Lomidse og jeg forlot stedet, og våre kamerater, som ble stående der og minne hverandre om all den ondskap, som Molchanov hadde begått mot dem, de syntes ikke synd på ham, men mente at det var Gud som straffet ham. Også min kollega som var kommunist, mente det samme. «Han ville sende meg i døden» sa han, «men ble hardt såret selv — og det er Guds straffedom».

brytelser aldri lønner seg, og vidtgående skildringer av de to kjønns intime forbindelser gleder folket og er ikke til skade for Big Brother.

En dansk journalist har nylig plukket sammen endel filmtitler og avisannonser, og de gir i sannhet et nedslående inntrykk av den tid vi lever i.

Hva skal man for eks. si om «Torturens redsler?» Her ser man i annonsen bilde av en mann med bar overkropp som får hodet smadret av en likeså blottet herre som feker vilt med et par jernhansker. «En orgie av sadisme» lyder det lokkende i annonsen.

En annen film heter «Levende begravet» og her heter det «En toppgyser hvor De kommer ut for uhyggescener De aldri har drømt om. Se den — hvis De tør!»

I en litt annen gate kommer «Voldtaget», men også her loves publikum sterk kost. Chokerende!!! heter det. Med tre utropstegn. Mindre kan ikke gjøre det.

Filmen «Hvit slavehandel i Paris» kan ikke nøye seg med ordet Chokerende. Sensasjonell! Avslørende! må til.

Disse glimt er altså fra Danmark, men tro ikke at vi er synderlig snauere her på bjerget. Riktignok sparer man litt mere på adjektive, men hvis vi kikker på titler og plakater så er det ikke stort bedre beventd.

Og ser man i et bokhandlervindu så har nær sagt hverannen bok et bilde av en brystfager ungmø på omslaget.

Og hvorfor ikke? Snart er hver eneste annonse for biler og vaskemaskiner, såper og tannpasta, forsynt med luftig påkledte evadøtre.

Big Brother gir dem lov. Det skader ikke hans maktposisjon, og desuten bidrar det til å lulle robotene inn i en slags følelse av «frihet». Han har borgerne solid oppdelt i 4 grupper slik som Mr. Hewins summerer opp i den artikkel der nylig var gjengitt i FOLK OG LAND. Må det en verdenskatastrofe til før det kan bli orden på tingene?

Da skal de siste bli de første. Og de som nå med så stor urett spiller første fiolin får finne seg i å innta sisteplassen som vel neppe blir så diskriminerende som den er i dag.

Fjernsynsteatret skal spille en kriminalserie med tittelen «Oss kjeltringer imellom». Hvem er det som har hovedrollene her da? Vi vet i all fall hvem som passende burde hatt dem.

Hors de Combat.

England og handelsflåten

Fort. fra side 5

Norge eller Tyskland». «Da jeg» (skriver ambassadør Andvord videre i sin bok «Med hånden på hjertet» (1965) om eftermiddagen samme dag kom opp på den britiske ambassade, hadde Sir Ovey, formodentlig for å øve et slags press på meg, — samlet alle ambassadens embetsmenn i sitt kontor. Han meddelte meg derefter påny de ordrer han hadde fått fra London.

Andvord vegret seg og Ovey sa da, at han hadde intet annet å gjøre enn å sende et svartelegram til Foreign Office slik: «Referring to your telegram I have to inform you that the Norwegian minister refuses any form of collaboration». Andvord ba om å få litt tid på seg og kom tilbake med eget telegramtkast til det britiske utenriksdepartement».

Dette telegrams ordlyd som ble godtatt og sendt av Sir Ovey, savnes i Andvords bok, og rimelig nok for han hadde ingen som helst fullmakt på det tidspunkt til å samarbeide med Englands utenriksdepartement om dirigerings av noen del av vår handelsflåte.

Men det var ikke bare i Buenos Aires vår albionske venn, England, var ute med sine utpresninger. Familiebladet «Illustrert» nr. 17 1965 har et intervju med skipsreder Øivind Lorentzen som var skipsfartsdirektør i London under krigen. Han ble i april dagene 1940 oppfordret av Trygve Lie å slutte seg til konge og regjering. Lorentzen innhentet disse herremenn under deres bedrøvelige flukt fra landet, i Åndalsnes. Her traff han «de fleste av regjeringens medlemmer og det fant sted et møte med sjefen for den engelske flåte utenfor norskekysten, og den norske flåte ble stillet til disposisjon for Storbritannia». Lorentzen husker merkelig nok, — ifølge intervjuet, — ikke noe av denne avtales ordlyd så det er å anbefale at vi lager et nytt verb i det norske språk, nemlig ordet: kothe!

Ovennevnte møte mellom kongen og den norske regjering på den ene side og den engelske flåtesjef fant sted ca. 20. april 1940. Før den tid hadde altså Foreign Office allerede øvet press på våre forskjellige ambassader i likhet med presset som nevnt i Buenos Aires den 13. april 1940.

Efter dette famøse møte i Åndalsnes utarbeidet Arnold Ræstad etter anmodning av konge og regjering en instruksjon som Lorentzen skulle ha med seg til London. Der skulle Lorentzen på vegne av den norske regjering rekvisisjonere den norske handelsflåte. For-

synt med de nødvendige papirer, dro Lorentzen sammen med daværende bank-sjef Anton Sunde som finansiell rådgiver og Benjamin Vogt som sekretær med britisk krysser til England. Her hadde allerede Hysing Olsen og generalkonsul Conrad opprettet et veiledende kontor for skip som anløp Storbritannia og ansatt noen unge menn på dette.

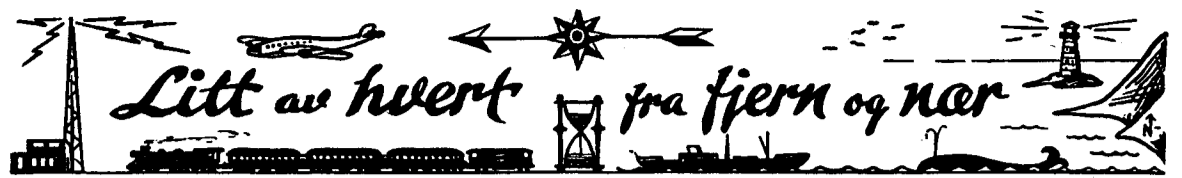
Kort efter Lorentzens ankomst, det må efter intervjuet å dømme ha vært i siste uken av april 1940, sendte disse menn sammen en meddelelse til de norske skip over hele verden, at Skipsfartsdirektoratet på vegne av den norske regjering, rekvisisjonerte alle norske skip.

På spørsmål til Lorentzen i intervjuet om ikke engelskmennene gjerne ville ha overført den norske flåte til seg selv, svarer Lorentzen, at Rederforbundet allerede før okkupasjonen hadde gjort en avtale med British Ministry of Shipping om tidsbefraktning av en stor del av den norske tank- og tramptonasje. Spørsmålet om hel overdragelse til England var flere ganger oppe til behandling, men ble den gang ifølge Lorentzen avvist hver gang. Lorentzen fremholdt «at vår handelsflåte var Norges eneste aktiva, og at vi måtte utnytte de muligheter for fortjeneste som forelå».

Lorentzen opplyser videre i intervjuet, «at et av Skipsfartsdirektoratets problemer var, hvordan de skulle gi våre mannskaapers hjemmeverende familier de nødvendige eksistensmuligheter. Det ble holdt tilbake en viss prosent av hyrene. Dette ble meddelt til Norge. Quislingministeren Irgens ordnet denne affære på en efter forholdene tilfredsstillende måte». Enhver av oss i NS kan levende tenke seg Quislings store glede da han kunne gi sin minister ordre om å ordne denne sak for våre titusener sjømannsfamilier.

Hva får en så ut av alt dette? Jo, Det norske Rederforbund hadde før okkupasjonen gjort en hemmelig avtale med den engelske regjering (British Ministry of Shipping) om å tidsbefrakte til denne storparten av vår handelsflåte. Ambassadør Andvords reaksjon viser jo, at avtalen var ukjent for ham og følgelig også for våre øvrige ambassader. Foreign Offices telegram til Andvord kan ut fra denne hemmelige avtale ha sin forklaring, og forstås.

Med andre ord: Våre skipsredere hadde før den tyske okkupasjon stillet «1 million soldater», til Englands rådighet. Av disse var 22 000 soldater av kjøtt og

OG SÅ VAR DET HAKEKORSMALING IGJEN

Som vi ventet oss ble det uhygelige «nazikomplottet» i Sverige, satt iscene av den nuværende israelitt Pelz-Granquist, etterfulgt av «hakekorsmaling» i Tyskland etsteds og efterfølgende oppstyr og halloi i verdenspressen. Her hjemme følger en naturligvis med så godt en kan. Det er nærmere bestemt i Bamberg «nazistene» har vært på ferde denne gang. Riktignok sier politimesteren der at han ikke har noen tro på at det er nasjonalsosialister som har vært på ferde, men at det snarere er en provokasjon. Men så kan da «Dagbladet»s berømlige og utrettelige Bonnhetser opplyse at politimesteren i sin tid var medlem av NSDAP han også. Og da så — —

STILNER JUBLEN ?

Forfatteren Rolf Hochhuth som er blitt så tiljublet i Norge for sitt skuespill om pave Pius XII og jødene får adskillig mattere mottagelse nu i pressen da han lanserer et nytt skuespill som omhandler Churchills bombeangrep på Dresden natt til 13. februar 1945. «Dagbladet»s foran nevnte J.-Hj. S. medgir at det «omkom flere mennesker i Dresden enn i Hiroshima» og at «mye ty-

blod og uspurte om de frivillige ville risikere sitt liv for de tre krigførendes sak. En kan vel kalle disse verdifulle norske liv med den middelalderiske benevnelse leiesoldater, — redernes leiesoldater — under de forhold?

Det press sjefen for den engelske flåte brukte overfor den norske regjering i Åndalsnes kan også ut fra den hemmelige overenskomst før okkupasjonen forstås og forklares. Men hvem i den norske regjering ble overrumplet og var ukjent med hemmeligheten? Ble det ikke oppført et politisk teaterstykke den dag i Åndalsnes med skyldige og uskyldige aktører? Og får vi ikke nok engang bekreftet Quislings uttalte påstand om at hemmelige avtaler var inngått mellom Norge og England før tyskerne ble provosert til å okkupere vårt land?

C. J. Hambro uttalte i et fjernsynoptak tatt like før hans død, at visse papirer fra okkupasjonstiden var deponert hos vår regjering, papirer som ikke skulle offentliggjøres før om 50 år. Men så lang tid akter vi og våre etterkommere ikke å vente.

ABH

der på at hensikten med det var å gjøre inntrykk på sovjet-russerne» og føyer resignert og tydeligvis noe uforstående til at for Hochhuth «spiller det ingen rolle at han risikerer å bli skamrost av dem som unnskylder Auschwitz med Dresden».

SLUTTEN PÅ DRØMMEN ?

Det israelske blad «Jedioth Chararhoth» bragte 12/2 1965 en artikkel «Ved FN's sykeseng». Den sluttet med resignert å slå fast at verdensorganisasjonens nuværende stilling betød slutten på drømmen om en verdensregjering. Vi får håpe bladet har rett.

CANARIS' OG PIEKEN-BROCKS ABWEHR.

I en tysk avis finner vi en interessant notis om at sjefen for det hemmelige politi i Sovjetsamveldet, Semitsjastnij i en artikkel i PRAVDA har opplyst at det hadde lyktes sovjetiske agenter å infiltrere det tyske Abwehr i Det tredje Rikes tid.

HEMMEG POLITI.

Fra demokratisk hold blir det i utrengsmål fortalt oss at hemmelig politi og den slags bare er noe man finner hos fæle totalitære tyranner. Vi hitsetter i det følgende hva sjefdemokraten selv, USA finner det påkrevd i holde av slike «udemokratiske» institusjoner: CIA: Central Intelligence Agency, NSC: National Security Council, DIA: Defense Intelligence Agency, NSA: National Security Agency, AI: Army Intelligence, NI: Navy Intelligence, AFI: Air Force Intelligence, SDBIR: State Department's Bureau of Intelligence and Research, AEC: Atomic Energy Commission, FBI: Federal Bureau of Investigation. Kommentar overflødig, refleksjonene gjør seg selv!

«DE ÄRO STARKA — —»

Den daglige presse inneholder slike mengder vondord om «dei stygge nazistene» at vi blir nesten forlegne når vi en sjelden gang støter på det motsatte. Eller hva skal vi si til E. Gotland som uttaler seg om nasjonalsosialistene i det svenske Signalen: «De äro starka dessa människor, och de arbetar mycket målmedvetet och energiskt . . .»

OGSÅ EN NYNAZIST.

Forøvrig er det mange slags ny-nazister ute og går. Hollywood-skuespillerinnen Natalie Wood som for en tid siden spilte inn en film i

Wien, forlangte under oppholdet i keiserbyen å få bo på det samme værelset i hotell Imperial hvor Adolf Hitler i sin tid ble innlosjert.

INTERESSANT BARNEBOK.

Ellers forlyder det at Harry S. Truman, den amerikanske eks-presidenten som har passert de 80 efter hvert, fordriver alderdommen med å skrive en barnebok om det amerikanske presidentembede!

VANSKELIG SAMARBEIDE.

At det multilaterale samarbeide ikke går helt knirkfritt, visste vi jo, men at det var slike enorme vanskeligheter som den britiske kontreadmiralen Gray gir uttrykk for, overgår våre bangeste anelser: «Britiske sjøfolk får efter tradisjonen sin daglige rasjon rum, franskmennene får ingen rum men isteden vin, tyskerne får ikke vin men kan til gjengjeld kjøpe både schnaps og whisky ombord mens italienerne ikke får lov til å drikke i det hele tatt. Sett med andre menneskers øyne spiser dessuten nordmennene for mye fisk. Britene innvilges nattpermens for tyskernes vedkommende går tappenstrek kl. 23».

NY SVENSK LANDEVINNING.

Våre naboer svenskene ligger stadig et hestehode foran når det gjelder å være å jour med de nyeste landevinninger innen «framsteg og pop». På universitetet i Uppsala har man i overensstemmelse hermed innført «sexologi» som siste fag. Elever er 20 håndplukkede studenter og dosenten heter Joachim Israel — vi hadde nær sagt: naturligvis!

FOLK OG LAND

Kierschowsgt. 5, Oslo 4

Telefon 37 76 96

Boks 3214 - Sagene

Ekspedisjonstid: Tirsdag til fredag fra kl. 10 til kl. 15. Mandag og lørdag holdes kontorene stengt.

Redaktør Melsom kan bare påregnes truffet efter forutgående avtale.

Abonnementspriser:

Kr. 40,— pr. år, kr. 20,— pr. halvår i Skandinavia. Utlandet kr. 25,— pr. halvår. I nøytralt omslag innlands: Kr. 50,— pr. år, kr. 25,— pr. halvår.

Løssalg kr. 1,00.

Bruk postgironr. 16 450.

Utgiver A/S Folk og Land

Viking Boktrykkeri - Oslo